

УНАПРЕЂЕЊЕ ПРОЦЕСА ТРАНСПОРТА У ПРЕДУЗЕЋУ „NIVEX d.o.o.”**IMPROVEMENT OF TRANSPORT PROCESS IN „NIVEX D.O.O.“ COMPANY**Лоти Кубина, *Факултет техничких наука, Нови Сад***Област – МЕНАЏМЕНТ КВАЛИТЕТА И ЛОГИСТИКЕ**

Кратак садржај – У раду је извршен снимак и анализа стања у предузећу „NIVEX d.o.o.“. Затим су предложене мере унапређења процеса транспорта у датом предузећу.

Кључне речи: Транспорт, унапређење.

Abstract – This paper presents an analysis of the situation in the company „NIVEX d.o.o.“ and measures for improvement of the transport process in the same company are proposed.

Keywords: Transport, improvement.

1. УВОД

Циљ овог рада био је приказ свих видова транспорта који се користе у предузећу „NIVEX d.o.o.“, утврђивање проблема који настају у процесу транспорта и предлагање мера унапређења процеса транспорта.

У првом поглављу дат је кратак увод. У другом поглављу је представљен развој логистике током историје, његово појмовно одређење и задаци. У трећем поглављу је представљен појам и дефиниције транспорта, процеси у транспорту, врсте транспорта (друмски, железнички, авионски, водни и цевни), компарација видова транспорта, појам и значај унутрашњег транспорта и карактеристике транспорта. У четвртном поглављу су дати основни подаци о предузећу, описано је како предузеће ради, какав има транспорт и возни парк. У петом поглављу су представљене две методе, SWOT анализа и ISHIKAWA дијаграм. На основу примене ове две методе, дати су предлози за пословне стратегије у предузећу „NIVEX d.o.o.“. У шестом поглављу су представљена нека од унапређења са детаљном анализом. У седмом поглављу је дат закључак а у осмом коришћена литература. На крају рада је у прилогу дат списак табела, графикона и слика.

2. О ЛОГИСТИЦИ

У овом делу је представљен развој логистике током историје, појмовно одређење логистике и његови задаци. Први почетци логистике се везују за њену примену у војсци у којој је дала одличне резултате,

НАПОМЕНА:

Овај рад проистекао је из мастер рада чији ментор је био др Стеван Милисављевић, ред. проф.

а затим у индустрији [1]. Управљање логистиком подразумева координацију са четири основна подсистема (транспорт, залихе, складиштење и информације) а њихова оптимизација води оптимизацији потрошача, и тај однос је приказан на слици 1.

Слика 1. Четири подсистема логистичког менаџмента и крајњи логистички циљ [2]

3. О ТРАНСПОРТУ

Транспорт представља једну од најважнијих логистичких функција, највише због високих трошкова које ова функција носи са собом, а делом зато што заузима прво (транспорт сировина за производњу) и последње место (транспорт готових производа до потрошача) у производном процесу. У пракси би заустављање транспорта значило и заустављање производње, а то говори о важности ове функције у предузећу, и зато је добро организовање и управљање процесом транспорта од велике важности [3].

Основна подела транспорта и транспортних средстава врши се на основу средине (или средстава) којима се креће транспортована роба, и то су следећи основни видови транспорта [3]:

- Железнички транспорт,
- Друмски транспорт
- Водни транспорт,
- Ваздушни (авионски) транспорт,
- Цевни транспорт.

4. ОПШТИ ПОДАЦИ О ПРЕДУЗЕЋУ

Компанија NIVEX d.o.o. је транспортна фирма која има тридесет година искуства када је реч о транспорту робе. NIVEX d.o.o. је породична фирма која је основана 1990.године са седиштем у Беогаду. Оснивач и директор компаније је Милорад Бата Вујновић, дипломирани инжењер саобраћаја. Од самог оснивања главна делатност компаније је камионски превоз робе у међународном друмском саобраћају. Компанија већ три деценије пружа услуге транспорта робе у

међународном саобраћају на релацијама између Србије и Европске уније али и земаља региона.

Возни парк ове компаније је њен камен темељац и тренутно броји десет шлепера (комплет тегљач - полуприколица) од 24т носивости, а до 40 т бруто масе и једно мало теретно возило до 600 кг носивости. Компанија тежи да константно усавршава и шири флоте возила а такође је специјализована за дуголинијске транспорте преко земаља Европске уније, а и техничка исправност возила је такође битна и представља приоритет [4].

5. АНАЛИЗА СТАЊА ПРЕДУЗЕЋА NIVEX DOO

У овом делу рада биће представљене две методе које ће се користе за анализу стања у предузећу а о су:

1. SWOT анализа и
2. ISHIKAWA дијаграм

5.1. SWOT анализа

Циљ примене SWOT анализе јесте да се идентификују шансе и опасности из спољашње средине које треба да се анализирају имајући у виду процену унутрашњих способности и могућности организације [5].

Снаге предузећа NIVEX doo су многе а најважније су да предузеће има дугогодишње искуство, високостручан кадар који је задужен за спровођење свих активности у оквиру компаније, поседује велики возни парк са новим и потпуно опремељеним транспортним средствима, која имају потребно осигурање за сва возила која се користе, све потребне дозволе за увоз и извоз робе укључујући и СЕМТ дозволе, што је све заједно довео компанију до тога да успешно послује. Захваљујући успешном пословању и образовном кадру, компанија чак нуди помоћ другим компанијама приликом тумачења законских прописа везаних за увоз и извоз. Предузеће има велико тржишно учешће али и има и даље простора са својим снагама, да искористи шансе које се нуде и да унапреди (и прошири) своје пословање.

Компанија има бројне шансе које може искористити како би повећала профит и како би се још више развила а највеће шансе су могућност даљег проширења тржишта, набавка нових камиона и осталих транспортних средстава које ће допринети још већем проширењу посла, затим проширење асортимана производа које превози (ово се односи посебно ако би увела још неке видове транспорта, као што је авио, водни, цевни или железнички), повезивање са другим предузећима која раде сличан посао и још веће улагање у своје запослене, оне који су нови или које предузеће процени као најслабију карику.

Највеће слабости предузећа су:

- Заступљеност само друмског транспорта,
- Мали број производа који превози (због само једног вида транспорта),
- Немогућност превоза робе на нека места,
- Мали број запослених у односу на обим посла,

- Друмски саобраћај некада захтева веће трошкове транспорта када је реч о даљим релацијама.

Претње предузећа су:

- Царина,
- Промена законских и подзаконских решења приликом уласка у друге државе, изазвано трнутим дешавањима,
- Нарушавање безбедности возача и возила у иностранству, изазвана трнутим дешавањима,
- Временски услови када је реч о новим видовима транспорта,
- Временске непогоде за све врсте превоза,
- Конкуренција.

На основу снага и слабости предузећа, као и шанси и претњи из окружења, предложено је неколико пословних стратегија за предузеће NIVEX.

Предузеће послује успешно дуги низ година и једна од стратегија развоја може да буде улагање у набавку нових камиона и транспортних средстава, која су се показала као најпрофитабилнија и најбезбеднија до сада. Ово је стратегија коју је предузеће већ примењивало и која је до сада дала добре резултате.

Овде би се могло рећи да је важно споменути и стратегију везану за број и обуку запослених, која је уско везана за развој и унапређење предузећа. Предузеће треба да улаже у већи број радника са мањом флукуацијом, јер је то једини начин да се све активности обаве (са постојећом технологијом) а са стратегијом унапређења и ширења предузећа NIVEX doo.

Још једна од пословних стратегија јесте повезивање са другим компанијама које се баве транспортом и изнајмљивање њихове опреме са својом организацијом. На тај начин предузеће може да прихвати и неке понуде које је раније морало да одбије, јер је за неке производе потребан (због карактеристика производа, због локације или цене) неки други вид транспорта.

Код повезивања са другим компанијама, важно је да се спомене да постоји могућност за унапређење пословања кроз пласирање услуге тумачења законских прописа везаних за увоз/извод другим компанијама, у већем обиму него што је то до сада. Код ове последње стратегије, важно је да се она примењује заједно са претходном а то је да је потребан већи број запослених.

5.2. ISHIKAWA дијаграм

На основу анализе свих узрока који могу да доведу до одређених проблема приликом транспорта урађена је анализа и направљен је ISHIKAWA дијаграма (слика 2).

Уз помоћ ISHIKAWA дијаграма (слика 2) дошло се до четири основне гране које одговарају претходно изведеној селекцији и обликованим групама узрока а то су: утицаји околине, структура предузећа,

учесници у процесима рада и усклађеност скупова величина. На основу добијених података могу се предложити четири основне стратегије развоја транспортног предузећа „NIVEX d.o.o.“.

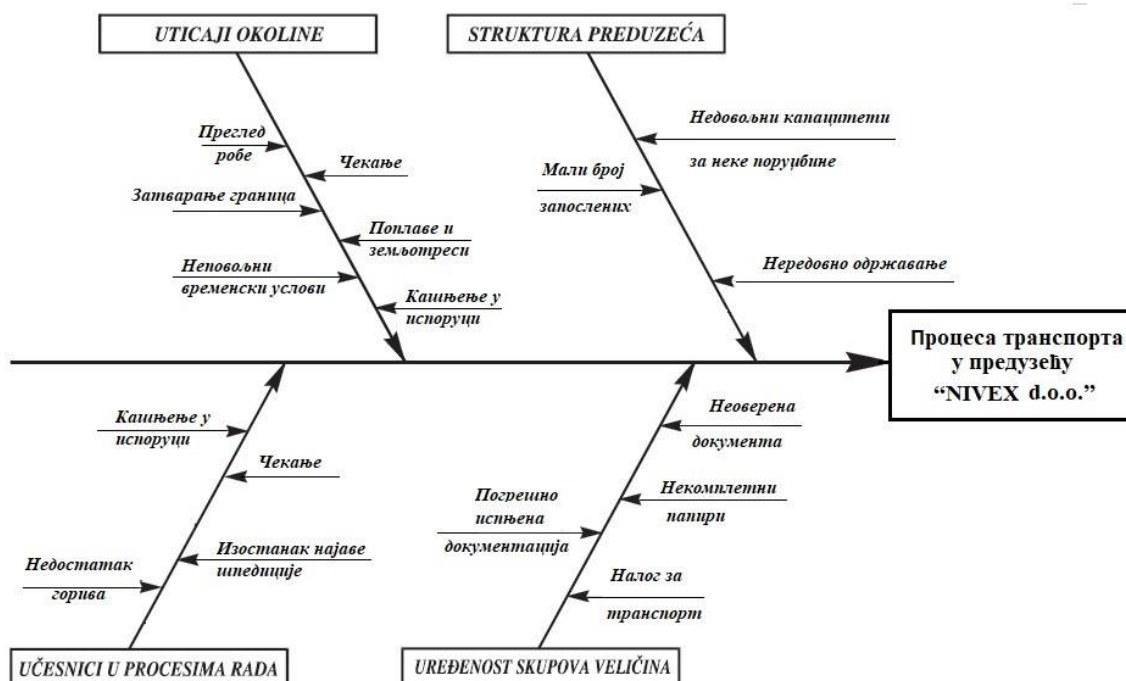
Прва стратегија би била везана за утицаје околине. Код ове стратегије важно је да се и даље прате све промене услова и закона али да се ради на додатном виду транспорта који би више одговарао у односу на друмски транспорт (железнички, водни, авио или цевни).

Друга стратегија би била везана за структуру предузећа. Пре свега је потребно више људских ресурса, како би се посао могао брже обављати и како би се могло обављати редовно одржавање. Поред тога потребно је увести и нове видове транспорта, као што су железнички, водни, авио или цевни, о чему је било

више речи у предложеним пословним стратегијама које су произашле из SWOT анализе.

Трећа стратегија би била везана за учеснике у процесима рада. Уз помоћ додатне обуке и додатних процедура треба предупредити све могуће узроке који су се до сада дешавали и за које постоји потенцијална шанса да се опет деси.

Четврта стратегија би била везана за уређеност скупова величина. Предузећа „NIVEX d.o.o.“ поседује Интегрисани систем менаџмента квалитета али је потребно да се боље примењује како не би дошло до тога да су документа непотпуна, неоверена, погрешно испуњена или да их нема. Ова стратегија је везана за другу и трећу стратегију и треба их спроводити синхронизовано.

Слика 2. Коначни дијаграм узроци – последице проблема транспорта

6. МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ТРАНСПОРТА ПРЕДУЗЕЋА „NIVEX D.O.O.“

На основу досадашњег сагледавања теоријског дела и анализе самог начина пословања транспортног предузећа „NIVEX d.o.o.“ дате су неке мере за унапређење предузећа.

6.1. Увођење новог вида транспорта

Када говоримо о мерама унапређења у предузећу „NIVEX d.o.o.“ једна од њих јесте и унапређење транспорта односно нових мера које ће допринети бољем пословању компаније у будућем временском периоду. Као што смо већ навели у раду, компанија транспорт врши друмским транспортом односно камионима.

Једна од мера унапређења транспорта јесте увођење железничког транспорта као новог вида транспорта. Компанија би на тај начин решила све недостатке које има друмски транспорт.

Иако постоје и недостаци код железничког транспорта неки од њих као што су додатни трошкови

превоза робе до и од железнице, компанија би могла да реши већ постојећим видом транспорта – камионом. А у оним случајевима када пруга не може да покрије одређену дестинацију такође би се користио друмски транспорт.

6.2. Увођење водног саобраћаја – транспорт робе бродом

Као један од видова унапређења транспорта предузећа „Nivex doo“ јесте и увођење водног транспорта, за оне релације за које транспорт возом и друмски транспорт није погодан као водни. Како предузеће не би имало превелике инвестиције на самом почетку, то би могла да буде само пробна верзија транспорта бродом где би предузеће све изнајмљивало.

Међутим када говоримо о транспорту робе бродом, предузеће сада има могућности да издвоји довољно средстава за један мањи брод. Ово је други вид унапређења транспорта компаније. На тај начин компанија би могла да врши транспорт робе на она

места у свету где транспорт није могла да изврши камионом.

Компанија може купити самохотку за транспорт робе у контејнерима. Иако би то за компанију на самом почетку представљало велики издатак, компаније има капацитет да тај издатак брзо надокнади оствареним приходима тим транспортом. Разлог томе јесте то што има дугу традицију пословања, зато што је компанија препознатљива на тржишту на коме послује, те самим тим би се брзо развила на тржишту на коме до сада није пословала.

Поред тога, компанија има понуде да превози робу водним транспортом, али пошто нема овај вид превоза у својој понуди, она је у прилици да такве понуде не прихвати.

6.3. Набавка контејнера за транспорт робе

Видимо да је за даљи превоз робе када је реч о воденом саобраћају неопходно коришћење контејнера, односно то је најбољи начин транспорта до места складиштења те је набавка контејнера још један од видова унапређења транспорта компаније.

Контејнери се могу користити:

1. за транспорт робе и
2. за складиштење робе.

Контејнере за транспорт и складиштење робе, компанија би могла да користи и када је реч о транспорту робе камионима. То би било добро решење за ону врсту робе која је осетљивија приликом транспорта, а било би много лакше за утовар и истовар исте робе.

Компанија „BeoControl“ осим што се бави транспортом у својој понуди има и продају контејнера за транспорт. Оно што је добро јесте то да осим нових контејнера компанија пружа могућност и куповину половних контејнера, а то значи да би инвестиције у том случају била мања у односу на куповину нових контејнера.

Разлог зашто компанија „Nivex doo“ треба да за почетак купи контејнере јесу финансије које су ограничене када је реч о инвестирању. Укупни трошкови за улагање у три контејнера компаније „BeoControl“ износе 2.900 евра, што је за компанију прихватљива инвестиција. Осим повољне цене, ови контејнери, иако су половни су изузетно очувани. Димензије контејнера такође одговарају компанији. Кад прошири транспорт робе компанија „Nivex doo“ може купити и нове контејнере.

7. ЗАКЉУЧАК

Циљ рада био је да се прикажу сви видова транспорта који се користе у предузећу „NIVEX d.o.o.“, а затим да се утврде проблеми који настају у процесу транспорта и на основу SWOT анализе и ISHIKAWA дијаграма, да се предложе мере унапређења процеса транспорта.

Први предлог мера јесте увођење новог вида транспорта – железнички транспорт, водени транспорт – бродом и куповина контејнера за транспорт робе приликом воденог транспорта када робу треба сместити у складиште а и током самог транспорта бродом, што је идеално и када је реч о транспорту камионом нарочито за ону робу која је осетљива на транспорт.

Уколико ово предузеће спроведе предложене мере унапређења, побољшаће своје главне видове транспорта, а то су заправо железнички и друмски саобраћај. То би им омогућило да добију још већи број клијената те би број услуга које обавља ово предузеће знатно порастао, а самим тим и профит предузећа, као и да остваре један од својих најважнијих циљева, а то је да буду најбољи у делатности коју обављају.

Такође ово предузеће „NIVEX d.o.o.“ треба да настави да усавршава своје запослене и да тежи ка томе да стално унапређује своје пословање што ће осим унапређења транспорта такође допринети даљем развоју компаније.

Све ове мере су добре за предузеће а да би и у даљем периоду оно било успешно као што то јесте данас, чак и успешније, оно мора да ради на томе у будућем периоду.

8. ЛИТЕРАТУРА

- [1] Регодић, Д., Логистика, Универзитет Сингидунум, Београд, 2010..
- [2] Божић, В., Аћимовић, С., Маркетинг логистика, Економски факултет Универзитета у Београду, Београд, 2010.
- [3] Бекер, И., Станивукровић, Д., Транспорт, Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад, 2007.
- [4] <http://www.nivex.rs/> (датум приступа: 25.10.2021. године)
- [5] Милисављевић, М., Маричић, В., Глигоријевић, М., Основи маркетинга, Економски факултет, Београд, 2009.

Кратка биографија:

Лоти Кубина је рођена 1998. год. у Сенти. Мастер рад на Факултету техничких наука из области Индустијско инжењерство и менаџмент одбранила је у 2021. години у Новом Саду.
контакт: kubina.lotti@gmail.com